

LA CAPUTXETA VERMELLA. IL·LUSTRACIÓ D'ARTHUR RACKHAM

Fem viure les rondalles a l'escola

GRUP DE TREBALL BIBLIOTEQUES ESCOLARS DE Cerdanyola del Vallès

GRUP DE TREBALL DE BIBLIOTECA ESCOLAR DE Cerdanyola

FEM VIURE LES RONDALLES

PRESENTACIÓ	3
BLOC 1. IMPORTÀNCIA DE LES RONDALLES	4
1.1. Orígen de les rondalles	4
1.2. Interpretacions errònies	5
1.3. Què aporten a l'infant?	7
BLOC 2. COMPILADORS I DIVULGADORES DE RONDALLES	8
2.1. Compiladors europeus	8
2.2. Compiladors a l'Estat espanyol	9
2.3. Compiladors en llengua catalana	9
2.4. Divulgadores contemporànies	10
BLOC 3. CLASSIFICACIÓ DE LES RONDALLES	12
3.1. Tipus de rondalles	12
3.2. On trobar bones rondalles	13
3.3. Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa	15
3.4. Arxiu de Folklore	16
BIBLIOGRAFIA COMENTADA	17
WEBGRAFIA	20

PRESENTACIÓ

Aquest document pretén posar de manifest la necessitat de recuperar les rondalles a les escoles, atès que s'han anat deixant d'explicar per diversos motius. Per una banda, l'oralitat ha perdut rellevància en la societat actual i, per l'altra, arguments superficials i interpretacions errònies han posat en qüestió el valor i el sentit de les rondalles.

El document s'estructura en tres parts:

- BLOC 1. A la primera part, hem recollit les paraules de persones que han estudiat i han posat en valor les rondalles. Us compartim els arguments que avalen la seva vigència, evidenciant la importància de continuar explicant aquestes històries als infants d'avui en dia.
- BLOC 2. A la segona part us presentem alguns dels compiladors que han permès que les rondalles ens hagin arribat a dia d'avui (Perrault, germans Grimm, etc.), així com algunes de les dones que han continuat amb aquesta tasca de recerca i divulgació.
- BLOC 3. A la tercera part hem recollit el tipus de rondalles que creiem més adients per explicar als infants i oferim una selecció de reculls de rondalles que creiem interessants per donar-les a conèixer.

Desitgem que el document sigui un punt de partida que us encoratgi a fer romandre vius aquestes tresors del patrimoni cultural de la humanitat.

BLOC 1. IMPORTÀNCIA DE LES RONDALLES

1.1. Origen de les rondalles

La [Dra. Caterina Valriu Llinàs](#) en el capítol [La rondalla](#) a [El Tradicionari. Enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya](#) ens explica els orígens de les rondalles:

“La literatura, entesa com a creació artística feta mitjançant el llenguatge, neix de l’oralitat com una via d’expressió fonamental que permet superar els límits de la vida material i accedir a altres estadis del pensament humà. Aquesta és la gènesi de la rondalla i de tot el que avui s’anomena literatura oral. El seu origen és, així, tan remot com el llenguatge, i el seu abast és universal, perquè totes les cultures –sense excepció– tenen literatura oral, mites, rondalles i llegendes que donen forma a la seva manera de veure i entendre el món”.

“Una rondalla és una narració anònima en prosa,
transmesa de generació en generació de forma oral, de fets
que es presenten com a imaginaris”

En aquest document hem decidit emprar el terme *rondalla* per referir-nos als relats de tradició oral que ens hem proposat recuperar. Sovint trobem termes com *conte popular*, *conte tradicional*, *contes de fades* i no acabem de saber com dir-ne. Caterina Valriu afirma que el terme *conte* fa referència a un relat d’autor, i per això reivindicuem el terme *rondalla*, aprofitant l’oportunitat que la nostra llengua té aquest mot específic per anomenar aquest tipus de relat.

Eva Martínez Pardo, a ***Sota la pell del llop***, ens explica que les rondalles “són part de l’herència psíquica profunda de moltes generacions passades, de milers d’anys d’humanitat (...) neixen com expressions del nostre inconscient col·lectiu, de les nostres ombres, de les nostres pors, dels nostres anhels, de les necessitats profundes de l’ànima humana (...) Tot el que hi ha a

l'interior de les persones, allò valent, allò agressiu, allò vergonyós, allò poruc, allò incorrecte, allò reprimat, allò que actua sobre nosaltres sense adonar-nos-en, està recollit en els contes de fades. Per això impacten profundament en l'ànima de qui els escolta, perquè no pretenen ensenyar res a la nostra ment racional, sinó que es dirigeixen directament a una part nostra molt més profunda i essencial que necessita ser acariciada. Aquest contacte amb el nostre ésser intern és el que ens ajudarà a créixer, a fer-nos més conscients i més humans”.

En el document [La lectura literària a infantil](#) del Departament d'Educació trobem més arguments a favor de les rondalles:

★ Ofereixen una **representació simbòlica** de la humanitat que les fa atemporals.

★ Són **relats metafòrics**, generen ressonàncies emocionals a cada oïdor/a.

★ Resumeixen l'**estructura narrativa bàsica** (el viatge de l'heroi) i serveixen de pilar a altres gèneres que més endavant els podran versionar, al·ludir, reelaborar, comparar i contextualitzar. **Per això és molt important que s'expliquin a l'etapa d'educació infantil i a primària.**

★ Permeten diferenciar el bé i el mal a través de **personatges arquetípics** que es mostren d'una forma clara i inequívoca, amb protagonistes i antagonistes que representen els pols oposats del mateix conflicte.

1.2. Interpretacions errònies

Per no caure en la valoració d'aquests relats en termes de gènere, cal entendre bé el concepte de **personatge arquetípic**. Per fer-ho, partim de la base que la princesa no representa la dona; ni el príncep, l'home, sinó que són pulsions que identifiquen els humans. Una de les pulsions és la que ens duu a buscar recolzament, cura, vincle afectiu i l'altra és la que ens empeny a explorar el món i a vèncer les nostres dificultats, és l'energia que ens porta a satisfer les nostres necessitats o desitjos. Aquestes dues pulsions, les compartim tots els éssers

humans, per això no hauríem de relacionar els personatges de les rondalles amb el gènere, ni rebutjar-les per qüestions sexistes.

A les rondalles, com en el nostre interior, hi trobem princeses delicades, prínceps valents, bruixes pèrfides, pares pusil·lànimes, mares bondadoses i madrastrès despietades. Tots ells i totes elles són part del nostre món femení i el nostre món masculí. Tots els personatges, amb les seves llums i les seves ombres, representen la condició humana de manera simbòlica. Casar el príncep i la princesa és integrar-los, fer que tots dos visquin feliços a l'interior de la mateixa persona. Per tant, les rondalles no parlen de gènere sinó d'impulsos, és a dir, de la necessitat d'anar cap endins i cap enfora d'un mateix.

Tal com llegim a [*La lectura literària a infantil*](#), "hem de tenir en compte que aquests relats tenen a veure amb l'època que s'explicaven i cal saber com s'han recopilat i qui ho ha fet. Els relats orals van canviant amb les èpoques, però l'estructura interna no canvia". Per tot plegat, en comptes de modificar les rondalles per qüestions de gènere, caldrà buscar en les bones antologies aquelles rondalles no tan conegudes que narrin històries de dones heroiques que, un cop superades diverses proves, tornen a casa transformades. De nou, però, i com ja hem dit, cal tenir en compte que els personatges de les rondalles són arquetípics i no els hauríem d'identificar amb el gènere que representen.

Un altre argument fal·laç que s'ha estès per arraconar les rondalles és la seva **excessiva crueltat**. Eva Martínez Pardo a *Sota la pell del llop* ens ajuda a entendre la funció de la maldat a les rondalles. "Totes les escenes que els adults educadors consideren cruels donen resposta a una por —també cruel— de l'infant. Per això no podem deixar-los sense elles, perquè els deixem sense un lloc on dipositar les pors. No podem prendre'ls el llop, ni la bruixa, ni altres monstres, ja que els deixem sols amb els seus terrors més obscurs dins. Tenen dret a escenaris on poder superar les seves pors i a personatges que les encarnin. Tenen dret als símbols que fa segles compartim com a humanitat i que són eines per al desenvolupament individual i col·lectiu. A un dimoni només se'l pot desendimoniar aniquilant-lo, no disfressant-lo d'àngel. Per això és important que els dolents siguin dolents de veritat, i que al final rebin el que es mereixen."

A *Com explicar contes*, Sara C. Bryant defensa la presència d'aquest relats amb aquesta contundent afirmació:

"Pel que fa als infants, abandonar l'element mitològic i màgic del folklore seria, per a la cultura intel·lectual, una pèrdua semblant a la que representaria l'abandonament de Shakespeare."

1.3. Què aporten a l'infant?

Les rondalles formen part del patrimoni cultural, per això convidem a narrar-les als infants sense cap pretensió didàctica, cada oïdor prendrà del relat allò que més li convingui, en funció de la seva experiència personal i del moment vital en què es trobi. Com diu Eva Martínez Pardo, "donen forma a les emocions més difícils de gestionar i permeten als infants estar en contacte amb el que senten".

Escotar les rondalles que un adult regala a un infant sense esperar res a canvi, el nodreix àmpliament i l'ajuda a enriquir el seu imaginari. A més, les rondalles doten l'infant de llenguatge abundant, ampli i divers, així com d'estructures gramaticals que li permetran aprendre a expressar-se i a estructurar el propi pensament, en tant que el llenguatge construeix pensament.

Les rondalles també permetran a l'infant comprendre's a si mateix i entendre el món on viu a partir de l'experiència indirecta que haurà viscut amb allò que passa als personatges dels relats i com aquests gestionen les situacions en què es troben.

I, per acabar, com diuen Cristina Correro i Núria Vilà sobre la poesia, les rondalles els permetran compartir un bagatge cultural que s'ha gestat durant segles en la societat on viuen i que es conserva en l'imaginari col·lectiu dels seus membres.

Reivindiquem, doncs, com un dret dels infants, conèixer aquest patrimoni cultural i universal. Com a docents i mediadores està a les nostres mans posar les rondalles en valor i fer possible la seva pervivència a les escoles.

BLOC 2. COMPILADORS I DIVULGADORS DE RONDALLES

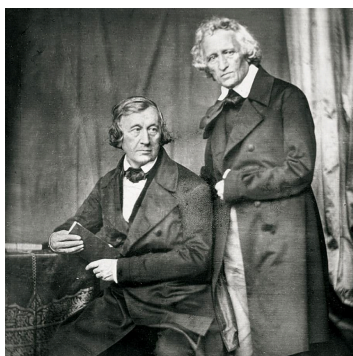
2.1. Compiladors europeus

[Charles Perrault \(París, 1628 - 1703\)](#)

Va néixer en una família benestant i va poder estudiar en una de les millors escoles de França. El 1683 va escriure *Historias o cuentos del pasado*, una recopilació de rondalles basades en la tradició oral. Va recollir, entre d'altres, *La bella dorment*, *La Caputxeta vermella*, *El gat amb botes* i *La Ventafocs*. Va afegir un final moralitzant als contes perquè servissin com a model de conducta als joves membres de la cort.

[Germans Grimm. Jacob Grimm \(1785, Hanau - 1863, Berlín\) i Wilhelm Grimm \(1786, Hanau - 1859, Berlín\)](#)

Els dos filòlegs i folkloristes alemanys es van dedicar a recopilar històries orals i traslladar-les al paper. El resultat és una extensa recopilació que es va publicar entre 1812 i 1822: *Cuentos infantiles y del hogar*. Entre ells trobem *La Ventafocs*, *Hansel i Gretel*, *La Caputxeta vermella*, *El sastre valent*, *El petit polzet*, *Els músics de Bremen*, *La bella dorment* o *Blancaneu*.

2.2. Autor de contes amb estructura tradicional

[Hans Christian Andersen \(Odense, 1805 - Copenhagen, 1875\)](#)

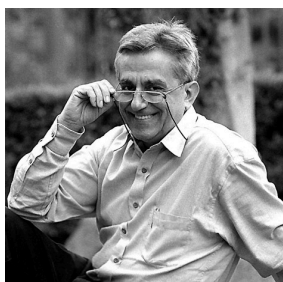

Va viure una infantesa marcada per la pobresa i va marxar molt jove a Copenhagen seguint el somni de ser dramaturg. El 1835 va publicar *Cuentos contados a los niños*, contes nascuts de la tradició oral i les narracions mitològiques que li van donar l'èxit que buscava. Va viure visitant les corts reials i aristocràtiques per recitar les seves

històries, com *L'aneguet lleig*, *El soldadet de plom*, *La Sireneta*, *La Reina de la neu* o *La Ditona*.

2.3. Compiladors a l'Estat espanyol

[Antonio Rodríguez Almodóvar \(Sevilla 1941\)](#)

Pel que fa a l'Estat espanyol, cal destacar la tasca d'Antonio Rodríguez Almodóvar (el tercer germà Grimm, segons Ana Maria Matute) que ha recopilat 135 rondalles espanyoles a *Cuentos al amor de la lumbre*. Podeu consultar la seva ingent tasca divulgadora al seu [web oficial](#).

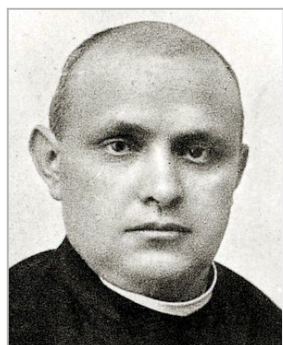
2.4. Compiladors en llengua catalana

[Joan Amades i Gelats \(Barcelona 1890 - 1959\)](#)

Al 1950 va publicar la seva ambiciosa obra titulada *Folklore de Catalunya*, la qual consta de tres volums: *I Rondallística*, *II Cançoner* i *III Costums i creences*. En el primer volum l'autor recull, reelabora, classifica i estudia la narrativa popular catalana. Consta de 662 rondalles de tota mena, 727 tradicions i 826 llegendes. Amades no sempre parteix de les fonts orals, sinó que també reelabora rondalles que ja havien estat publicades per recopiladors anteriors.

[Antoni Maria Alcover i Sureda \(Manacor 1862 - Palma 1932\)](#)

Dedica la seva producció literària a la investigació lingüística, a la història, a la descripció de costums populars i al recull de materials folklòrics. Al 1880 publica el recull *Aplec de rondaies mallorquines*, dividides en vint-i-quatre volums, sota el pseudònim de Jordi des Recó.

2.5. Divulgadores contemporànies

[Dra. Caterina Valriu Llinàs](#)

Catedràtica de la Universitat de les Illes Balears. “Des del 1990 la meua recerca es desenvolupa en dos àmbits: l'estudi de la literatura popular tradicional i la literatura infantil i juvenil. Una tercera via és la confluència dels dos temes, aquesta va ser l'objecte de la meua tesi doctoral.”

[Dra. Carme Oriol Carazo](#)

Catedràtica de la Universitat Rovira i Virgili. A *Introducció a l'etnopoètica: teoria i formes del folklore en la cultura catalana* (2002) explica i reformula les bases teòriques per a l'estudi de la literatura de tradició oral en la societat contemporània. Ha establert, amb Josep M. Pujol, *l'Índex tipològic de la rondalla catalana* (2003), on classifica més de 2.000 contes folklòrics catalans.

[Dra. Teresa Duran i Armengol](#)

Autora molt polifacètica, destaca per la seva dedicació al llibre infantil i juvenil, tant en el camp de la creació com de la investigació, la crítica literària o distintes formes de docència i difusió. Teresa Duran ha publicat més de 100 títols de literatura infantil i juvenil i és una gran defensora i divulgadora de les rondalles.

[Dra. Ana Cristina Herreros](#)

Ana Cristina Herreros Ferreira (Ana Griott) és filòloga, escriptora, narradora i editora de [Libros de las malas compañías](#). "Somos un proyecto editorial incómodo, que va adonde no se debe ir, que escucha a quienes intentan silenciar, que aprende de quienes se dice que son incultos, que dice lo que ha de callarse, que publica lo que no se considera literatura. Queremos llegar a vosotras, gente que miráis de frente, que reís sin taparos la boca, que salís a la calle a gritar lo que os duele, lo que os parece injusto."

[Dra. Roser Ros i Vilanova](#)

Roser Ros és pedagoga, narradora i escriptora. Participa i impulsa nombroses iniciatives literàries i culturals. Fundadora d'ANIN ([Associació de narradores i narradors](#)). Fundadora i presidenta des del 1991 de Tantàgora. El 2010 va rebre el Premi Nacional de Cultura Popular de mans del CONCA (Consell Català de les Arts) per la seva tasca continuada en la recerca i divulgació de les rondalles i els contes contemporanis.

BLOC 3. CLASSIFICACIÓ DE LES RONDALLES

3.1. Tipus de rondalles

El **tipus** és el sistema de catalogació d'estructures argumentals de les rondalles. Cal no confondre *tipus* amb *versió*. En literatura oral, s'anomena *versió* a cada narració d'una rondalla. És a dir, cada cop que es narra una rondalla es produeix una versió, ja que és sempre diferent de qualsevol altra, única i irrepetible.

En aquest treball, ens centrem en tres tipus de rondalles i les definim seguint les paraules de la Caterina Valriu a *El Tradicionari*.

Rondalles d'animals

Les **rondalles d'animals** són habitualment relats breus que desenvolupen una línia argumental senzilla estructurada en una o dues seqüències narratives. Les faules són relats folklòrics en els quals es desenvolupa un únic motiu narratiu, el component moral és ben explícit i els protagonistes són generalment animals. El tret més remarcable en faules i rondalles d'animals és l'antropomorfització de les bèsties que els protagonitzen, que actuen i parlen com a humans.

Alguns exemples podrien ser *Els músics de Bremen* o *Els tres porquets*.

Rondalles meravelloses

Les **rondalles meravelloses** són les que narren de manera lineal la peripècia d'un personatge (heroi/heroïna) que té com a objectiu la reparació d'un problema ocasionat per un agressor o per una manca. En el transcurs d'aquesta peripècia l'heroi superarà unes proves, rebrà l'ajut d'éssers que li seran favorables, trobarà entrebancs, haurà de resoldre situacions conflictives —sovint amb l'ajut d'auxiliars— i finalment aconseguirà el seu objectiu, que el menarà a un final feliç i un retorn a casa transformat. La

resolució del conflicte serà possible gràcies a la intervenció de l'element meravellós o màgic.

La majoria de les rondalles que coneixem formen part d'aquest tipus. Alguns exemples podrien ser *La ventafocs*, *La favera màgica*, *Blancaneu*, *La flor romanial* o *El flautista d'Hamelín*.

Rondalles formulístiques

Les anomenades **rondalles formulístiques** es caracteritzen pel fet de tenir un nucli narratiu breu i desenvolupen un sol tema mitjançant una fórmula fixada que es repeteix diverses vegades. L'argument té poca importància, i en canvi prenen relleu els aspectes estilístics, basats en una estructura formal rígida i en la repetició.

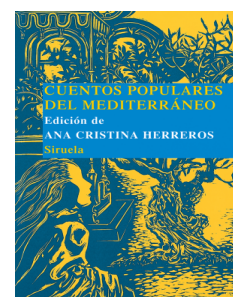
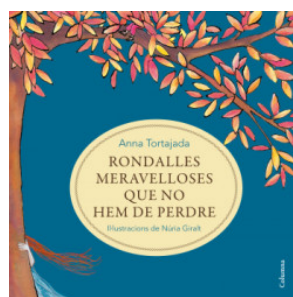
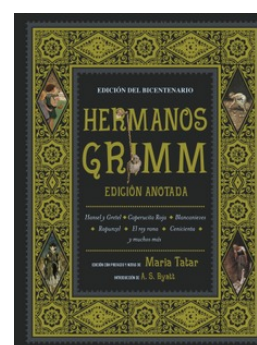
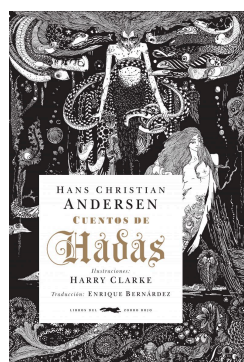
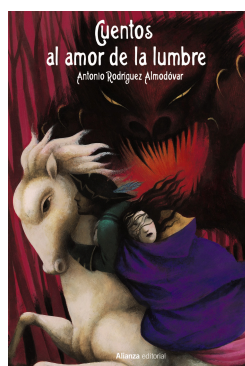
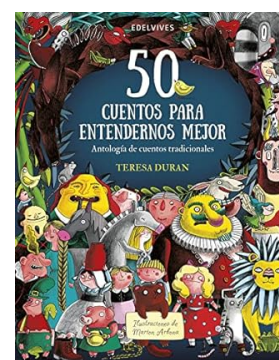
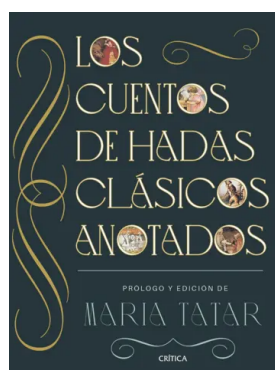
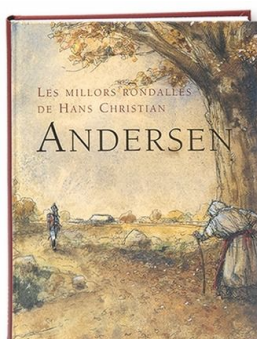
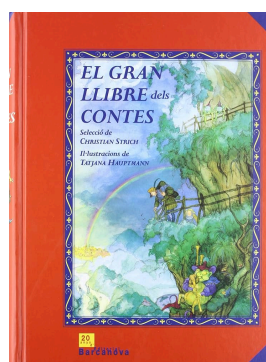
Alguns exemples podrien ser la *La Rateta que escombrava l'escaleta*, *El cargol i l'herba de poniol* o *La princesa ratolina*.

3.2. On trobar bones rondalles

A l'hora de triar les rondalles que voleu explicar, us recomanem que aneu a buscar-les als reculls que contenen els textos en la versió original dels compiladors i les divulgadores contemporànies.

S'han publicat moltes adaptacions simplificades per facilitar la lectura als infants (amb l'objectiu pedagògic de donar-los textos per practicar la lectura), però aquestes versions no són les que les mestres mediadores hauríem de consultar.

Us adjuntem una selecció dels reculls que nosaltres hem consultat per a l'elaboració d'aquest treball. Les edicions anotades ofereixen un context històric dels textos i aporten dades sobre les diferents versions, els autors/es i els il·lustradors/es.

Us recomanem que seleccioneu aquelles rondalles que us ressonin, que us diguin alguna cosa. És molt important que us les feu vostres i gaudiu del moment de narrar-les oralment a les aules.

A l'annex de *La lectura literària a infantil* trobareu [Consells per narrar històries de viva veu: el poder de la paraula despullada \(pàg. 50\)](#).

3.3. Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa

També us volem compartir les rondalles que van seleccionar les bibliotecàries de la Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa de Parets del Vallès per al cicle d'activitats [Any de rondalles \(2021-2022\)](#).

Per cada mes, van triar dues rondalles, van seleccionar-ne fragments d'obres d'anàlisi que les comenten i van adjuntar les referències a edicions modernes destacables pel seu valor artístic. Tota la proposta és un treball deliciós on també trobareu activitats-joc per dur a les aules.

Us enllacem la selecció de rondalles:

- **Setembre:** [La Caputxeta Vermella i La bella dorment](#)
- **Octubre:** [La caseta de xocolata i Babaiağa](#)
- **Novembre:** [La Bella i la Bèstia](#)
- **Desembre:** [La Ventafoçs](#)
- **Gener:** [La rateta que escombrava l'escaleta](#)
- **Febrer:** [Rapunzel](#)
- **Març:** [El llop i les set cabretes](#)
- **Abril:** [El Patufet](#)
- **Maig:** [El sastre valent](#)
- **Juny:** [La mongetera màgica](#)
- **Juliol:** [El flautista d'Hamelín](#)

3.4. Arxiu de Folklore

Per acabar, us volem donar a conèixer la unitat de recerca [Arxiu de Folklore](#) del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili de la qual són responsables els professors Josep M. Pujol (1947-2012) i Carme Oriol. Han fet un immens treball de recerca i documentació per posar a l'abast de tothom una sèrie de [recursos en línia](#) que ens permet aprofundir en el coneixement de les rondalles dels territoris on es parla la llengua catalana.

En destaquem el recurs [Rondcat](#), una base de dades en línia del projecte de catalogació de les rondalles catalanes.

BIBLIOGRAFIA COMENTADA

Andersen, Hans Christian (2007). ***Els millors contes de Hans Christian Andersen***. Combel.

Recull dels quinze contes més representatius i coneguts de l'autor que donen una idea del conjunt de la seva gran obra com a contista. És una edició molt acurada de l'Albert Jané que intenta ser molt fidel a l'escriptor danès i conserva la naturalitat dels relats originals. Cal fer una menció especial a les il·lustracions de Jordi Vila i Delclòs, que podríem definir com a poètiques, realistes i molt fidels a l'ambientació de l'època.

Andersen, Hans Christian (2024). ***Cuentos de Hadas***. Libros del Zorro Rojo.

L'editorial Zorro Rojo ens presenta un recull de vint-i-dos contes que recupera l'edició històrica de 1916 de l'artista irlandès Harry Clarke.

Andersen, Hans Christian (2025). ***Tots els contes (2 vols.)***. Adesiara

Tots els contes d'Andersen en català, traduïts directament de la llengua danesa i amb les il·lustracions originals de Wilhelm Pedersen i Lorenz Frølich.

Carter, Angela (2015). ***Cuentos de hadas***. Impedimenta.

Una exhaustiva recopilació de relats de fades tots ells protagonitzats per dones. Celebració de l'univers femení a través dels temps en una edició destinada als adults.

Cashdan, Sheldon (2000). ***La bruja debe morir. De qué modo los cuentos de hadas influyen en los niños***. Debate.

L'autor ens vol mostrar com els contes de fades ajuden els infants a fer front a conflictes psicològics, permetent projectar la seva lluita interior entre el bé i el mal en les batalles dels personatges dels relats. Analitza com els contes de fades parlen de les preocupacions humanes essencials i també del paper que juguen les imatges simbòliques en els contes.

Clotet, Narcís (2024). ***Rondalles inoblidables de les terres de parla catalana***. Grata lectura.

Un recull de vint-i-vuit rondalles populars d'arreu dels països catalans, en un ventall ben variat de registres i redactades en un estil viu i col·loquial.

Cortés Gabaudán, Helena (2019): ***Los cuentos de los hermanos Grimm tal como nunca te fueron contados***. La Oficina.

Normalment en alguns reculls es cita l'edició dels Germans Grimm de 1857, més completa i embellida literàriament, però censurada per satisfer el gust burgès de l'època. Aquesta no, aquesta és l'edició primitiva de 1812. És una edició comparada,

mitjançant el comentari de notes, entre la primera i la darrera versió dels famosos contes de Grimm. Per tant és una edició molt innovadora des d'aquest punt de vista i molt exhaustiva, recull 86 contes, compta amb un estudi introductori, les abreviatures utilitzades en el cos del text i un pròleg dels Germans Grimm al volum de 1812.

Duran, Teresa (2020). **50 cuentos para entendernos mejor**. *Antología de cuentos tradicionales*. Edelvives.

Aquest volum aplega cinquanta contes de totes les tradicions del món, reescrits i adaptats per Teresa Duran, prestigiosa narradora i investigadora. Cada conte va precedit d'una introducció que el vincula amb emocions o comportaments que ens permeten entendre el món i saber amb quina intenció van ser escrits. Les il·lustracions són de Marion Arbona. A l'inici de cada text trobareu unes icones que donen informació sobre la durada estimada de la lectura, els personatges principals, la tipologia i el gènere del conte.

Duran, Teresa (2022). **50 cuentos de personajes extraordinarios**. *Antología de cuentos tradicionales*. Edelvives.

Teresa Duran reuneix una selecció acurada de cinquanta rondalles, de diferents èpoques, tipologies i llocs, que aborden temes universals. L'eix que vertebrava aquest volum són els arquetips.

Grimm, Germans (2017). **Les millors rondalles dels germans Grimm**. Combel.

Una selecció de les narracions més cèlebres dels germans Grimm, aplega vint rondalles en una edició molt acurada amb una adaptació d'Albert Jané il·lustrada per Joma. És una versió fidel dels relats originals i inclou en el pròleg una breu nota biogràfica dels autors.

Grimm, Germans (2020). **Hermanos Grimm**. *Edición anotada*. Akal.

Edició anotada amb més de cinquanta rondalles procedents de la versió final autoritzada de mitjans del segle XIX feta per María Tatar, especialista de renom internacional

Herreros, Ana Cristina (2008). **Libros de monstruos españoles**. Siruela.

Un llibre que se centra en recuperar una gran tipologia de monstres que habiten els contes, un treball molt interessant il·lustrat per Jesús Gabán.

Herreros, Ana Cristina (2008). **Cuentos populares del mediterráneo**. Siruela.

Ana Cristina Herreros ha recollit una antologia de seixanta rondalles dels països que envolten el mar Mediterrani.

Martínez Pardo, Eva (2017). ***Sota la pell del llop. Acompanyar les emocions amb els contes tradicionals.*** Graó.

És un llibre interessantíssim i molt amè. Tracta de forma molt clara els aspectes més importants i valuosos de l'acompanyament emocional a través dels contes. També resol dubtes que ens poden ser molt útils quan volem transitar pels contes tradicionals i descobrir tot els que ens ofereixen. Ens mostra diferents experiències educatives vinculades als contes de tradició oral.

Perrault, Charles (2016). ***Cuentos completos.*** Alianza.

Inclou els cèlebres *Cuentos de antaño* i tres contes en vers, en total onze contes en una edició il·lustrada amb gravats de Gustavo Doré realitzats al segle XIX. Com a observació, cal destacar que les rondalles inclouen un final moralitzant, tret característic d'aquest recopilador.

Regàs, Rosa (2000). ***Hi havia una vegada. Una tria de contes populars catalans.*** La Magrana.

Tal com indica el llibre, la tria de contes està treta del recull de contes i rondalles de Joan Amades i respon a un criteri d'exhaustivitat: vol mostrar un panorama el més complet possible del que són les nostres tradicions en aquesta matèria. Alguns tenen les seves pròpies versions en altres països i fins i tot en diferents llocs de Catalunya. Cinquanta-quatre contes que ens ajuden a mantenir i preservar una tradició ancestral: la d'explicar contes.

Rodríguez Almodóvar, Antonio (2024). ***Cuentos al amor de la lumbre.*** Alianza.

Una compilació de rondalles que pertanyen al nostre patrimoni cultural en una edició que aplega cent trenta-cinc contes en dos volums (publicada en un de sol per Alianza Editorial). Segueix una classificació general que els agrupa en "Contes meravellosos", "Contes de costums" i "Contes d'animals".

Strich, Christian (2001). ***El gran llibre dels contes.*** Barcanova.

Christian Strich, gran especialista en literatura popular, ha seleccionat un recull de contes de la literatura popular de la gran majoria de pobles europeus.

Tatar, María (2004). ***Los cuentos de hadas clásicos anotados.*** Crítica.

Aquest llibre és un recull de contes imprescindible d'una de les figures més rellevants i amb més autoritat en l'estudi dels contes, María Tatar. És un recull de vint-i-sis rondalles on l'autora explora els orígens històrics, les complexitats culturals i els seus efectes psicològics. El volum compta amb un estudi preliminar que analitza la importància històrica i literària dels contes de fades i dedica un estudi a la biografia d'autors, compiladors i il·lustradors.

Tortajada, Anna (2011). ***Rondalles Meravelloses que no hem de perdre***. Columna.

Les rondalles de Catalunya parlen de nosaltres, del nostre passat i dels costums, del territori i de la manera de viure, igual que a cada racó del món. Els personatges també són universals així com locals en la seva aparença. Un recull per preservar de l'oblit els aspectes més populars de la nostra cultura. Trenta-cinc rondalles recollides per temes: "Herois i heroïnes", "El Rei", "El bosc (follets i dones d'aigua)", "Monstres i Diables", "Gegants", "Les velletes", "Números", "Objectes" i "Paraules màgiques". Edició il·lustrada per Núria Giralt.

WEBGRAFIA

Oriol, Carme; Pujol, Josep M. (2000). ***Arxiu de Folklore***. Departament de Filologia Catalana, Universitat Rovira i Virgili. <<http://www.arxiudedefolklore.cat/>> [Consulta: 21 de novembre 2024]

Oriol, Carme; Pujol, Josep M. (2014). ***RondCat***. *Buscador de la rondalla catalana*. Arxiu de Folklore. Departament de Filologia Catalana, Universitat Rovira i Virgili. <<http://rondcat.arxiudedefolklore.cat/>> [Consulta: 21 de novembre 2024]